

Покращення відпочинку людей різних вікових категорій на території частини Оболонської набережної пропонуємо досягти за рахунок створення поєднань рослин у високодекоративних композиційних вирішеннях.

Загалом проведені дослідження стануть внеском у вітчизняну базу із питань комплексного обстеження і реконструкції територій загального користування – міських набережних за використання сучасних технологій і матеріалів, а Оболонська набережна м. Києва набуде ще більшої своєрідності та вишуканості.

Література

1. Горохов В.А. Городское зелёное строительство / В.А. Горохов. – М. : Стройиздат, 1991. – 402 с.
2. Горохов В.А. Зеленая природа города / В.А. Горохов. – М.-СПб. : Изд-во "Архитектура", 2005. – 528 с.
3. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах та селищах міського типу України: ГКН 03.08.007-2002. Затверджено наказом Держбуду України 24.12.2001 р., № 226. – К., 2002. – 20 с.
4. Кучерявий В.П. Озеленения населенных мест : підручник / В.П. Кучерявий. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – Львів : Вид-во "Світ", 2008. – 456 с.
5. Линник И.Е. Инженерная подготовка территорий населенных мест : навч. посібн. / И.Е. Линник. – Харків : Вид-во ХДАМГ, 2003. – 337 с.

Суханова О.А., Вангородская Я.П. Современное состояние Оболонской набережной Киева и предложения по ее реконструкции

Приведены результаты предпроектного анализа территории части Оболонской набережной Киева и поданы проектные предложения по её реконструкции. Предложены приёмы оформления территории, подобран, обоснован ассортимент растений для благоустройства и озеленения набережной.

Ключевые слова: декоративные насаждения, реконструкция, набережная.

Sukhanova O.A., Vangorodskaya Ya.P. Current state of Obolon embankment in Kyiv and its reconstruction

The results of pre-projected analysis of Obolon embankment in Kyiv are presented. The project proposals its reconstruction are submitted. The techniques of this territory are proposed. The range of plants for reconstruction of Obolon embankment is selected and rationale.

Keywords: decorative plants, reconstruction, embankment.

УДК 712.253:004.68:712.4(477-25)

Доц. О.А. Суханова, канд. с.-г. наук;
магістрант А.О. Пархоменко –
НУ біоресурсів і природокористування України, м. Київ

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ПАРКУ ДАРНИЦЬКОГО ШОВКОВОГО КОМБІНАТУ КИЄВА ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЙОГО РЕКОНСТРУКЦІЇ

Наведено результати передпроектного аналізу території парку Дарницького шовкового комбінату у Києві та подано проектні пропозиції щодо його реконструкції. Запропоновані прийоми розпланування території, підбрано, обґрунтовано асортимент рослин та садово-паркові споруди і обладнання для благоустрою різних функціональних підзон парку.

Ключові слова: декоративні насадження, реконструкція, асортимент рослин.

Постановка задачі. Будівництво та експлуатація садово-паркових об'єктів становлять єдиний процес їх створення. Пейзаж парку повинен нагадувати природне утворення з тією різницею, що у ньому допускається збільшення того чи іншого природного елементу. Поняття про пейзаж майже завжди пов'язане із наявністю відкритого простору. Парки культури і відпочинку – зелені оазиси, окраса наших міст, невід'ємна складова культурної інфраструктури країни, яка пов'язана з організацією вільного часу широких верств населення [1; 3].

Актуальність цієї проблеми полягає у благоустрої території парку, з метою підвищення його естетичного вигляду, організації та відпочинку відвідувачів.

Об'єктом дослідження є парк відпочинку Дарницького шовкового комбінату у місті Києві. Площа парку становить 6,13 га, територія розміщена на перетині вулиць Червоноткацької, Магнітогорської та проспекту Гагаріна.

На початку січня 2011 р. територія парку постраждала від згубної дії вандалів. Внаслідок пожежі загинула значна частина існуючих рослин. Не оминув увагою територію парку і у розробленому Генплані розвитку м. Києва до 2025 р. Згідно з цим документом, на території передбачено будівництво багатоповерхового будинку.

Метою нашої роботи було розроблення пропозицій щодо реконструкції території парку і, отже, надання цій території більшої популярності та розголосу прийнятих рішень.

Методика вирішення. Територія об'єкта досліджень має форму трикутника, де переважають наявні два класи доріг: головна та другорядні. Головна дорога має ширину 1 м, заасфальтована. Другорядні завширшки 0,75 м ґрунтові, до них можна віднести і доріжку із бетонних плит, завдовжки 17 м, шириною 1,5 м. Стан покриття дорожньо-стежкової мережі незадовільний. Огорожа по периметру парку відсутня.

Територія парку доріжкою поділена на дві частини – праву та ліву. Функціонально ці сторони однакові, обидві мають невеликі галявини, зарості деревних рослин. Головне призначення території парку – відпочинок працівників заводу та відвідувачів жителів мікрорайону. Із садово-паркових споруд на території об'єкта досліджень виявлено лише одну залізну перголу. Системи освітлення і поливу не закладені.

Згідно з проведеною у 2011-2012 рр. інвентаризацією рослин, яку ми провели за загальноприйнятою методикою [2] встановлено, що на території парку зростає 706 екземплярів рослин, які входять до 11 видів – *Acer L.*, *Tilia Mill.*, *Robinia L.*, *Populus L.*, *Thuja L.*, *Picea (L.) H. Karst.*, *Pinus L.*, *Betula Roth.*, *Quercus L.*, *Carpinus L.* та *Spiraea (Briot) Zabel.* і належать до таких родин як: *Sapindaceae*, *Malvaceae*, *Fabaceae*, *Salicaceae*, *Cupressaceae*, *Pinaceae*, *Betulaceae*, *Fagaceae* та *Rosaceae*. Із виявлених видів 10 віднесено до дерев та 1 до кущів, тобто асортиментне різноманіття наявних рослин не широке.

Згідно з даними інвентаризації, лише 6 % рослин мають добрий стан, 10 % – незадовільний, деревні та кущові посадки рослин загущені, тривалий час у парку не проводили догляду за насадженнями, тому деякі рослини мають аварійний стан. Вік переважної кількості існуючих рослин, а саме 94 %, 2. Озеленення населених місць

змінюється від 25 до 50 років, лише 6 % рослин молодші. Газонне покриття на площі 4,5 га представлене бур'яною рослинністю та потребує заміни. Квіткового оформлення не виявлено.

Територія парку відпочинку основним своїм призначенням має виконувати виключно функцію комфортного перебування відвідувачів у межах своїх площ. Запропоновану нами планувальну структуру парку ми розробили згідно з існуючим використанням цієї території. Доріжки в парку та розподіл площі на зони симетричні відносно головної дороги. У парку виділені такі функціональні підзони: вхідну, прогулянкову та зону відпочинку, які, відносно основної осі, повторюються із обох сторін.

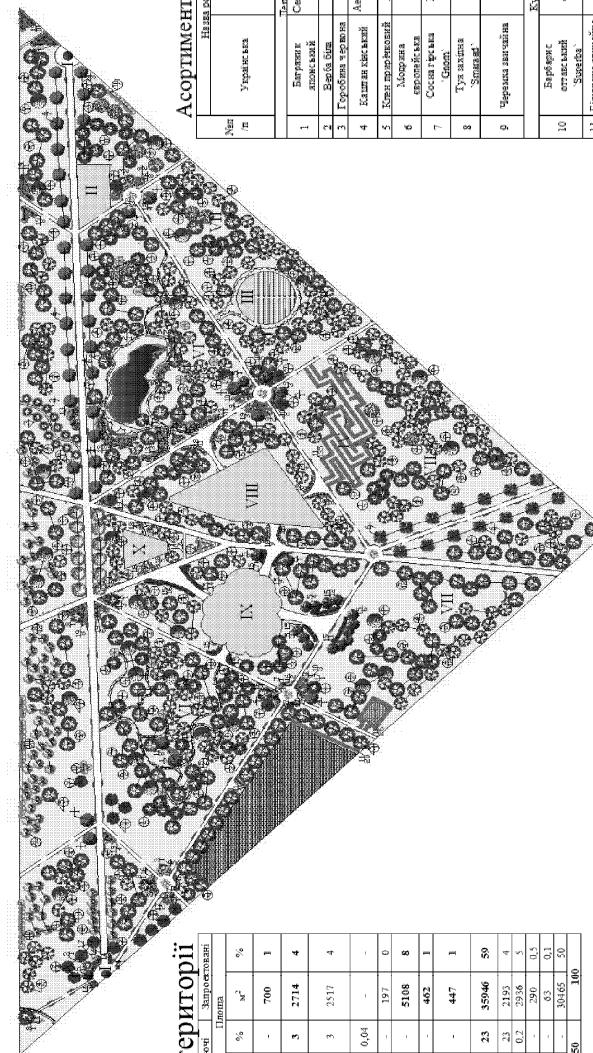
Вхідна зона представлена округлою площею із фонтаном, який додає урочистості і запрошує відвідувачів пройти вглиб парку. Площа обрамлена декоративними яскравими групами рослин. Головна алея парку спроектована шляхом розширення існуючої, прикрашена по обидва боки рядовою посадкою *Aesculus hippocastanum* L. До цієї зони входить і розміщена поруч споруда під кафетерій та паркінг із зворотної сторони парку. Кожне перехрестя доріг прикрашене округлими клумбами із представників роду *Chrysanthemum* L.

Прогулянкова зона займає майже всю територію парку, оформлена тінистими алеями із рядових посадок *Aesculus hippocastanum* L. та *Larix decidua* Mill. У цій зоні присутні прогулянкові доріжки вимощені із гранітної червоної бруківки, які проходять через галявини, під деревними масивами та підводять до альтанок, що прикрашені ліхтарями. До окремих альтанок доріжки не підведені, їх умовне обрамлення підкреслене невисокими ліхтарями, що надає романтичності та таємничості парку, особливо за використання у темну пору доби. До цієї підзони віднесена декоративна водойма із каскадом, площею 420 м². Вона не лише доповнює природний ландшафт, але й є його декоративним оздобленням.

Зона відпочинку вміщує театр під відкритим небом, де будуть проводитися різноманітні концерти, вистави, семінари, тематичні вечори. Тут влаштований великий лабіринт із стрижених *Ligustrum vulgare* L., площею приблизно 0,42 га, із влаштованими всередині лавами. Зона насичена майданчиками із великою кількістю лав, розміщених під кронами дерев, скульптурами та розважальними спорудами парку: дитячим майданчиком, ділянкою атракціонів та "живим куточком" із домашніми тваринами: козами, вівцями, кроликами і т.ін.

Висновки. Проаналізувавши досвід комплексного благоустрою і озеленення об'єктів загального користування та на основі даних передпроектного вивчення території парку Дарницького шовкового заводу пропонуємо такі пропозиції щодо його реконструкції:

1. Планувальну структуру території виконати у регулярному стилі, зберігаючи існуюче розпланування дорожньо-стежкової мережі та покращити функціональне зонування території.
2. Влаштування майданчиків для активного відпочинку, паркінгів та встановлення садово-паркових споруд і обладнання у вигляді альтанок, ліхтарів, лав та сміттєвих урн і оформлення зон декоративними насадженнями.

Баланс території

№ п/п		Назва об'єкта	Площа	Заплановані
			м²	%
1	Будівля та споруди	-	-	700
2	Дороги та тротуари	1575	3	2714
3	Зона відпочинку	1549	3	2517
4	Зона відпочинку	28	0,04	-
5	Зона відпочинку	-	197	0
6	Зона відпочинку	-	5108	8
7	Зона відпочинку	-	402	1
8	Зона відпочинку	-	447	1
9	Зона відпочинку	14290	23	35046
10	Зона відпочинку	14181	23	2195
11	Зона відпочинку	118	0,2	290,5
12	Зона відпочинку	-	85	0,1
13	Зона відпочинку	-	30465	50
14	Зона відпочинку	-	61250	100

Експлікація

№ п/п	Назва елементу
I	Вхідна зона
II	Кафе
III	Театр під відкритим небом
IV	Лабіринт
V	Водойма
VI	Прогулянкові зони
VII	Зона відпочинку
VIII	Атракціони
IX	Дитячий майданчик
X	"Живий куточок"

3. Покращення дорожньо-стежкової мережі за рахунок ремонтних робіт.
4. Доповнення існуючих насаджень стійкими та декоративними видами та формами рослин, які поєднані у групових та рядових посадках, живоплотях.
5. Доповнити природний існуючий ландшафт декоративною водоймою.
6. Покращити газонне покриття території парку за рахунок ремонтних робіт, додати квітникове оформлення.

Видовий та формовий склад декоративних насаджень, які запропоновані для оформлення території парку Дарницького шовкового заводу представлений 19 видами, зокрема трьома формами рослин.

Запропоновані внаслідок досліджень рекомендації є передумовою для залучення коштів і проведення подальших робіт із збереження і реконструкції території парку відпочинку у Деснянському районі міста Києва.

Література

1. Державні будівельні норми. ДБН-360-92. Планування і забудова міських і сільських поселень. – К.: Вид-во "Держбуд України", 2002. – 137 с.
2. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у містах та селищах міського типу України ГKN 03.08.007-2002. – К.: Мінбуд. України, 2007. – 20 с.
3. Теодоронский В.С. Садово-парковое строительство : учебник / В.С. Теодоронский. – М.: Изд-во МГУЛ, 2003. – 332 с.

Суханова О.А., Пархоменко А.О. Оценка современного состояния парка Дарницкого шелкового комбината Киева и предложения по его реконструкции

Приведены результаты предпроектного анализа территории парка Дарницкого шелкового комбината в г. Киеве и даны проектные предложения по его реконструкции. Предложены приёмы планирования территории, подобраны, обоснованы ассортимент растений и садово-парковые сооружения и оборудование для благоустройства разнообразных функциональных подзон парка.

Ключевые слова: декоративные насаждения, реконструкция, ассортимент растений.

Sukhanova O.A., Parhomenko A.O. Assessment of the modern state park Darnitsa silk factory Kyiv and proposals for its reconstruction

The results of the analysis of pre-park Darnitsa Silk Factory in Kiev and submitted project proposals for its reconstruction. Proposed methods of territory planning, matched, justified range of plants and garden structures and equipment for the improvement of various functional sub-zones of the park.

Keywords: decorative plants, reconstruction, range of plants.

УДК 712.253(477.64) Аспір. А.С. Чонгова; проф. В.П. Бессонова, д-р біол. наук – Дніпропетровський державний аграрний університет

ОБЪЕМНО-ПРОСТОРОВА СТРУКТУРА НАСАДЖЕНЬ ПАРКІВ-ПАМ'ЯТНИКІВ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА ЗАПОРІЖЖЯ

Проаналізовано об'ємно-просторову структуру парків-пам'яток садово-паркового мистецтва Запоріжжя. Визначено співвідношення типів паркового ландшафту для досліджуваних об'єктів. Виявлено основні композиційні структури паркових насаджень та оцінено розподіл деревних рослин між ними. Встановлено переважаючі типи садово-паркових структур у парках-пам'ятниках.

Ключові слова: парки-пам'ятники садово-паркового мистецтва, типи паркового ландшафту, композиційні структури.

У містобудуванні озеленення є складовою частиною загального комплексу заходів із планування, забудови і благоустрою населених пунктів [1, 2]. Велику роль для озеленення населених місць відіграють парки, створення яких повинно базуватися на науково обґрунтованих принципах і нормативах [3].

Під час розроблення підходів оптимізації паркового середовища велике значення має вивчення об'ємно-просторової структури парку [4, 5]. Деревні насадження розміщені відповідно до принципів садово-паркового мистецтва, мають важливу роль під час створення паркового середовища і формують структуру парку. Формування паркових насаджень включає розміщення рослин у групах, куртинах, солітерах та ін. Тому для вдалої реконструкції та реставрації парків необхідне детальне вивчення цієї складової організації парків.

Мета дослідження – оцінити об'ємно-просторову структуру парків-пам'яток садово-паркового мистецтва м. Запоріжжя.

У Запоріжжі розміщені 6 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва. Серед них: парк "Кремлівський", "Енергетиків", "Алея Слави", парк ім. Т.Г. Шевченка, парк залізничної станції Запоріжжя-II (ЗС Запоріжжя-II), що становлять 26,3 % від загальної кількості парків, та Запорізький дитячий ботанічний сад. Крім цього, територію, площею 5 га, в межах центрального парку культури та відпочинку "Дубовий гай", було визнано пам'яткою природи місцевого значення. Загалом, ці об'єкти займають площу 47,9 га, що становить близько 9,5 % від площі усіх зелених насаджень міста [6].

Для оцінки об'ємно-просторової структури парків ми визначали типи лісопаркових ландшафтів (закритий, відкритий та напіввідкритий) за класифікацією Н.М. Тюльпанова [7]. Також оцінювали співвідношення типів простору паркових ландшафтів на територіях парків та відносно нормативних значень для цієї природно-кліматичної зони [8]. Структуру насаджень характеризували за класифікацією, наведеною В.Ф. Гостевим [9].

Об'ємно-просторове сприйняття базується на поєднанні закритого масиву і відкритих просторів. Згідно з характеристикою фахівців [10, 11], для паркових ландшафтів закритого типу властива наявність окремих галявин, які ізольовані одна від одної, та щільними насадженнями, які забезпечують влітку прохолоду і тишу. Для напіввідкритого ландшафту характерні поєднання окремих груп дерев, галявин і водних поверхонь, але бракує акцентів (кущів, які гарно цвітуть, солітерів з виразною формою крони). Відкритий ландшафт добре освітлений, дає змогу охопити поглядом велику територію. Він містить галявини, зайняті газонами, та водні поверхні, оточені деревними масивами. Для досягнення оптимального контрасту відкритих і закритих просторів необхідне співвідношення об'ємної (окремі дерева і чагарники, рядові посадки, групи дерев) і площинної (газони) рослинності, характерне для певної природно-кліматичної зони [8].

Співвідношення типів ландшафтів парків-пам'яток садово-паркового мистецтва м. Запоріжжя відрізняється від нормативних значень для цього регіону (табл. 1). Це істотно зменшує їхню фітомеліоративну та декоративну